

“...DİNİ, ‘ECNEBİ’ KULLANIYOR!..”

Attilâ İLHAN

(tarihten Yaprak/2: a/ "...Gâzi'nin tam bağımsızlık tutkusu, Ortadoğu'da İngiltere'yi son derece rahatsız ediyordu, nedeni şu:

"...bağımsızlığın ve Türklerin deyimiyile 'ulusal bütünlüğün' korunması için, ülkenin zengin doğal kaynaklarını, bir an önce geliştirmesi zorunludur. Bu ise ancak (buraya dikkat) yabancıların katkısıyla ve mali desteğiyle gerçekleştirilebilir; ancak büyük dış borç altına girilmesi ya da ecnebilere geniş ayrıcalıklar tanıyan bir politika uygulanması, hızlı bir üretim artışı sağlayabilir; bunun için de, her şeyden önce, cumhuriyet yönetiminin 'mutlu yalnızlık' ve 'mutlak bağımsızlık' tutkularından vazgeçmesi gerekmektedir."

(The Economist, 11 Nisan 1925)

b/ Hepsi bu kadar mıydı? Hayır! Gâzi, yalnız, 'mutlak bağımsızlığı' titizlikle savunmakla kalmıyor; ayrıca bölgede, öteki ülkeleri 'bağımsızlığa' tahrik ediyordu. Hatay Sorunu tartışılırken, söylediklerine bakar mısınız:

"...ben bugünkü Fransız idarecilerinin, Suriye ve Lübnan'a öyle kolay kolay istiklâl vereceklerinden emin değilim zaten uygulamayı birtakım yersiz bahanelerle üç sene sonraya ertelemeleri buna kanıt sayılabilir. Binaenaleyh biz hareketimiz kapsamına onları da alarak, kısa yoldan, gerek Suriye ve gerekse Lübnan'a, özedikleri gerçek bağımsızlığı sağlayabiliriz..."

"...Suriyelilerin ordusu yoktur, fakat bizim ordumuz kâfi, söz veriyorum, icab ederse girerim ve sonra yine çıkarım; temenni ederim ki, buna mecbur olmayalım.." (Atatürk'ten Hatıralar: Hasan Rıza Soyak, cilt II, s. 607) .

Emperyalizm, böyle bir 'devrim ocağı'nı rahat bırakır mıydı sanırsınız? Bırakmadılar, Musul (Petrol) Meselesi'ni hesaba katıp, iki 'isyani' tahrik ederek işe başladılar; buna içerden Terakkiperver Fırka muhalefeti eşlik ediyordu.)

Tarih tanaktır...

(Tarihten Yaprak/3, a) Hakkâri yöresindeki Nastûri isyanı ve perde arkası "...zamanla Roma Katolik Kilisesi'ne bağlanıp, 'Mar Şimun' sanını verdikleri bir de patrik seçmiş olan Nastûriler (..) Musul Sorunu'nun, İngiltere ile bir savaş olasılığını da içeren, derin bir anlaşmazlığa dönüştüğü sırada; öteden beri kendilerini destekleyen İngilizlerden güç alarak ayaklanmışlardı. Londra Başpiskoposluğu sanını taşıyan bazı İngiliz misyonerlerin, bir süredir Nastûriler arasında propaganda yaptığı biliniyordu. (...) Nastûri çetelerinin saldırılarının önlenmesi için bölgeye kuvvet gönderilmesi gerekli görülmüştü. Ancak bu kez de, İngiliz uçakları, henüz kesin-

leşmemiş olan Türkiye/Irak sınırını geçerek, Türk birliğine ateş açmışlardı. İngilizler bununla da yetinmeyip, Türk Hükümeti'ne verdikleri bir nota ile bölgedeki askeri hareketin durdurulmasını istemişler, aksi halde Türkiye'ye karşı harekate geçeceklerini bildirmişlerdi..." (Şerafettin Turan, 'Türk Devrim Tarihi' 3. kitap, s. 105/106 Bilgi Yayınevi.)

b) Şeyh Sait İsyamı'nın da, ne maksatla tahrik edildiği, iki ecnebinin başkentlerine 'geçtikleri' raporlardan anlaşılmaktadır:

1/ İngiliz Büyükelçisi Lindsay'ın 3 Mart 1925 günü telgrafına eklediği, askeri ataşe Bnb. Harenc'in raporunda şöyle deniliyordu: 'Şeyh Sait Ayaklanması, dinci, milliyetçi ve cumhuriyet karşıtıdır; bu etkenlerden hangisinin sonucu etkileyeceği kestirilemez; şu anda Halep'te yaşayan, Abdülhamid'in oğullarından Selim Efendi'nin, Kürtler tarafından ayaklanmanın başı olarak; ya da gelecekteki Kürdistan'ın 'kralı' olarak kabul edildiği söyleniyor."

2/ Daha ilginç, Bağdat'taki Fransız Yüksek Komiserliğinin Paris'e gönderdiği raporda yazdıkları:

"...Kürt ayaklanması, kendiliğinden birdenbire meydana çıkmadı; Kürdistan dağları, yabancıların kışkırtması ve desteği ile ayaklandı; Ayaklanma işareti İstanbul'daki Kürt yanlısı çevrelerden geldi. Bu bölgede meydana çıkan olaylar, İngilizlerin uğradıkları yenilgiden sonra, hiç affedemedikleri Mustafa Kemal'e ve Ankara'daki Meclis'e karşı yürüttükleri siyasetin bir parçasıdır..." (a.g.e. s. 112)...

'Kundaklama olayı'

Gâzi'nin Cumhuriyeti, 'Özgür' ve 'tam bağımsız' (anti/emperyalist) yeni bir devlettir; laik olması kaçınılmaz, 'Sistem' (başta İngiltere), buna karşı iki şeyi kullanmaktadır: a/ din, b/ etnik farklılık! İşte, yurt içinde kimsenin dinine diyanetine ve ibadetine karışmayan, 'cumhuriyet laikliği'nin, ayağa kalkıp 'irtica' diye kükrediği, bu 'kundaklama' olayıdır; dinin ne kendisi, ne de müminleri!

O zaman soru şu mu? Nasıl oluyor da, aynı Cumhuriyet'in sonraki dönemlerinde, yönetimler, -hatta, zaman zaman, Cihet-i Askeriye- birden 'dini-mize dahleden'in, 'Batılı' Beyaz, ve Hristiyan Emperyalizm olduğunu unutarak, Cumhuriyetçiliğin 'saldırgan bir laikliği' uygulamak olduğunu sanıyor ve savunuyorlar?

Yoksa, Emperyalizm'le 'ortak oldukları' için mi?

